

قاچاق الکترونیکی ارز و کالا

(تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۶/۰۲، تاریخ تصویب ۱۳۹۹/۰۹/۱۲)

محدثه دادخواه^۱ - زهرا دادخواه - حدیثه کرمی - میلاد خلیلی - معصومه زمانیان

(دانشگاه جامع علمی کاربردی شهرستان تیران و کرون)

چکیده

موضوع این مقاله تحقیقی روابط بین مبارزه با قاچاق کالا و ارز و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است. انواع قاچاق در حدودی که مرتبط با این موضوع است بررسی شده و نیز به انگیزه‌های قاچاقچیان چه در قالب فردی و گروهی و چه سازمان یافته و حرفه ای پرداخته شده است. نخست باید توجه کرد که چرا تقاضا برای کالاهای خارجی به‌ویژه قاچاق وجود دارد. کیفیت بالاتر و قیمت ارزانتر مهمترین دلایل ارجحیت این نوع از کالاهاست. یک دلیل عمده دیگر برای قاچاق سازمان‌یافته رانتی است که در واردات غیررسمی و دور زدن قوانین دولتی وجود دارد. دولت می‌باید تا حد امکان با کاهش حجم، شفاف‌سازی و بروزرسانی مقررات دولتی رانت موجود در قاچاق را از بین ببرد. رویکرد و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی می‌تواند در پیشگیری یا مقابله با قاچاق در همه ابعاد و صورت‌های آن رهگشا باشد. در این مقاله تحقیقی عوامل موثر بر قاچاق و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در مواجهه با آنها به صورت دقیق‌تری مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. به لحاظ روشی در جای مناسب خود از فرمول‌های مرتبط اقتصادی بهره‌جسته‌ایم و سپس به تحلیل روابط این موضوع با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی پرداخته و در نهایت به یک مدل دست یافته‌ایم که می‌تواند روابط این دو

^۱ نویسنده مسئول

موضوع را روشن سازد سپس به دلایل ترجیح و افزایش تقاضا برای کالاهای خارجی خواهیم پرداخت. نتیجه آنکه از آنجایی که این سیاست‌ها با هدف استقلال اقتصادی کشور نوشته شده، بکارگیری آن تاثیر فراوانی بر کاهش قاچاق خواهد داشت.

مقدمه

آیا با قاچاق روبرو شده اید؟ آیا راهکارهای جلوگیری از قاچاق را میدانید؟ قاچاق ارز و کالا یکی از جرایمی است که در جامعه امروزی یافت می شود که در قسمت های عمده ی آن بزرگترین ضربه را به اقتصاد کشورها وارد می سازد و لذا در تمام کشورها این موضوع جرم انگاری گردیده است. در جمهوری اسلامی ایران نیز به این مساله اهمیت داده و رسیدگی به جرایم عمده ی آن را در صلاحیت ذاتی دادگاههای انقلاب اسلامی قرار داده اند. (صادقی، فاطمه، قاچاق الکترونیکی ارز، انتشارات سمت، ۱۳۹۳، ۶۹)

بخش اول: مفهوم شناسی

بند اول: تعریف قاچاق

قاچاق عبارت است از تقلب در گمرک و عبور دادن غیر قانونی کالا و ارز به صورت پنهانی از مرزها و دروازه های گمرکی از طریق اغفال مامور و یا همکاری مامور و یا فرار کردن از تمام یا بعضی از هزینه های الزامی. (شهرکی، مهدی، قاچاق کالا و ارز در نظام جزا، انتشارات حقوقی، ۱۳۹۷، ۳۰۹) تقلب و تخلف در امور گمرکی از مقدمات ارتکاب جرم قاچاق کالا و ارز است. جرم قاچاق در واقع وارد کردن و خارج کردن اجناس و کالاها است. عمل و فعل مثبت در این جرم گذر دادن و عبور دادن کالا از مرزهای یک کشور است. عبور کالا و ارز از مرزهای کشور یا از طریق اغفال مامورین یا با همکاری آنان و یا از طریق فرار کردن از هزینه ها رخ می دهد. اغفال مامورین و فرار از هزینه ها می تواند به دلیل پروانه و مجوزهای جعلی باشد که موجب گمراهی انتظامات می شود و همکاری آنان هم به علت اخذ رشوه.

۱. بند دوم: تعریف ارز

به موجب بند پ ماده ۱ ارز عبارت است از: پول رایج کشورهای خارجی، اعم از اسکناس، مسکوکات، حوالجات ارزی و سایر اسناد مکتوب یا الکترونیکی است که در مبادلات مالی کاربرد دارد. (جرائم قاچاق کالا و ارز از دیدگاه حقوق کیفری، قوه قضائیه، انتشارات مجد، ۱۳۹۰، ۳۱۷)

بند سوم: تعریف کالا

کالا در علم اقتصاد به محصولات مختلفی که توسط تولیدکننده، به بازار عرضه شود و در برابر دریافت پول، یکی از نیازهای انسان را تأمین و رفع کند، گفته می‌شود.

بخش دوم: قاچاق کالا وارز

کالاهایی که در بازار عرضه می‌شوند، و به فروش می‌رسند تا توسط مصرف کنندگان خریداری شوند و به مصرف برسند، کالاهای مصرفی نام دارند. کالاهایی که تولید کنندگان دیگری برای تولید کالاهای مختلف دیگر، آن‌ها را خریداری کنند و مورد استفاده قرار دهند، کالای واسطه‌ای نامیده می‌شود. کالاهایی که نیازهای اولیه مصرف کنندگان را تأمین می‌کند، کالاهای ضروری و کالاهایی که برای تأمین نیازهای کم‌اهمیت تر مصرف می‌شود، کالاهای تجمعی نامیده می‌شود. قاچاق کالا و ارز عبارت است از هر فعل یا ترک فعلی است که موجب نقض تشریفات قانونی مربوط به ورود و خروج کالا و ارز گردد و براساس این قانون و یا سایر قوانین، قاچاق محسوب و برای آن مجازات تعیین شده باشد، در مبادی ورودی یا هر نقطه از کشور حتی محل عرضه آن در بازار داخلی کشف شود. (آقازاده، علیرضا، قاچاق کالا، انتشارات آذریان، ۱۳۸۳، ۹۷) کالاهایی که توسط نیروهای نظارتی و یا نیروی انتظامی کشف و یافت می‌شود متنوع هستند و گزارش آن به دیگر سازمان‌ها هم فرستاده می‌شود مانند:

- ۱- اگر کالای قاچاق گمرکی باشد که مجوز و پروانه نداشته باشد به گمرک گزارش داده می‌شود.
- ۲- اگر کالای یافت شده طلا و نقره باشند چه مسکوکات چه زیور آلات و چه شمش به سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی کشور گزارش داده می‌شود.
- ۳- اگر کالای کشف شده دارو و مواد مخدر و روان گردان باشد به وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی گزارش داده می‌شود.
- ۴- اگر قاچاق ماهی باشد به سازمان شیلات گزارش داده می‌شود.

۵- اگر قاچاق دخانیات باشد به سازمان دخانیات کشور گزارش داده می‌شود.

۶- اگر کالای مکشوفه ارزش باشد به خزانه داری کل بانک مرکزی گزارش داده می‌شود.

۷- اگر کالای مکشوفه دوربین و دستگاه‌های شنود و فرستنده و مواردی از این قبیل باشد به وزارت اطلاعات گزارش داده

می‌شود. (اسماعیلی، حسین، قاچاق کالا و ارز، انتشارات تدبیر، ۱۳۹۲، ۳۴)

۸- اگر تجهیزات ماهواره ای باشد به سازمان صدا و سیما گزارش داده می‌شود.

۹- اگر موضوع قاچاق اسلحه و مهمات جنگی باشد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح گزارش داده می‌شود.

۱۰- قاچاق حیوانات ممنوعه و یا پوست آنها به سازمان حفاظت محیط زیست گزارش داده می‌شود.

بند اول: جرایم ارزی

اگر شخصی مرتکب قاچاق ارز شود، علاوه بر ضبط ارز، به پرداخت جریمه نقدی ارز ورودی، یک تا دو برابر بهای ریالی آن و جریمه نقدی ارز خروجی، دو تا چهار برابر بهای ریالی آن محکوم خواهد شد. (آقازاده، علیرضا، مجموعه کامل قوانین و مقررات کالا و ارز، انتشارات اندیشه، ۱۳۹۰، ۴۵) چنانچه ارز کشف و ضبط شده در تشخیص اولیه ارزشی معادل ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا کمتر داشته باشد، در صورت جلسه ثبت گشته و متهم آن را امضا می‌کند. اگر متهم از این کار سر باز بزند مراتب در صورت جلسه کشف ارز قید می‌گردد. و کالای ضبط شده و صورت جلسه آن به "سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی" تحویل داده می‌شود و ارز کشف و ضبط شده به حساب مشخص شده ای به نام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز می‌شود و رونوشتی از اوراق به متهم ابلاغ می‌گردد. صاحب ارز می‌تواند طی ده روز از تاریخ ابلاغ شدن رونوشت در اداره‌ی تعزیرات حکومتی شهر محل کشف و ضبط کالا مراجعه و به این تصمیم اعتراض کند. همچنین تا زمان تعیین

تکلیف قطعی قاچاق توسط سازمان تعزیرات حکومتی، باید عین کالا نگهداری و حراست شود. جرم اقتصادی قاچاق از اواخر دهه ۱۹۶۰ گری بکر دیدگاه جدیدی را در ادبیات اقتصادی در زمینه جرم مطرح کرد. بکر فرض بیماری افسردگی و متفاوت بودن روحیه مجرمان با یکدیگر را رد کرده و با یک تحلیل صرفاً اقتصادی رفتار عقلایی مجرمان را مورد تأکید قرار می‌دهد. تعداد جرم توسط هر شخص تابع احتمال محکومیت مقدار مجازات و دیگر متغیرها مانند مقدار درآمد قابل دسترس در فعالیتهای قانونی و فعالیتهای غیرقانونی است. جرم یک فعالیت اقتصادی است که یک فرد پس از تحلیل هزینه-فایده تنها در صورتیکه خالص منافع مورد انتظار ناشی از جرم بیش از منافع فعالیتهای قانونی باشد در آن شرکت مینماید. قاچاق یعنی متاعی که معامله یا ورود آن به کشور ممنوع باشد و عملی است برخلاف قانون که پنهانی انجام میشود. یا به عبارت دیگر قاچاق عبارت است از واردات و صادرات کالا و هر چیزی که به موجب قانون واردات یا صادرات آن ممنوع یا در انحصار دولت است یا بدون تشریفات و مقررات قانونی و پرداخت عوارض و حقوق گمرکی وارد یا صادر شده باشد. قاچاق که به انگیزه فرار از مالیات انجام میشود دولت را از درآمدهای قانونی خود محروم کرده و منابع بخش عمومی را تحت تأثیر قرار میدهد. قاچاق رفاه را افزایش میدهد میزان رفاه به طور مستقیم با درجه رقابتی بودن بازار و به طور غیرمستقیم با مکانیسم اجرایی مبارزه با فرار تعرفه‌ای رابطه دارد. و در بند الف از ماده قاچاق در قانون انحصار تجارت خارجی قاچاق را چنین تعریف نموده است: کلیه اجناسی که برخلاف مقررات این قانون وارد مملکت میشود و مرتکبین به حبس از ۶ ماه الی یک سال محکوم خواهند شد. در کنوانسیون بین‌المللی کمک‌های متقابل اداری برای اولین بار واژه قاچاق را در کنار واژه تخلف و تقلب گمرکی تعریف شده است که با یکدیگر ارتباط کامل دارد. اصطلاح تخلف گمرکی عبارت از هر نوع نقض و یا شروع و اقدام به نقض قانون امور گمرکی است. (بنایی، رضا، آشنایی مباحث ارز و گمرک، انتشارات سمت، ۱۳۸۹، ۳۴) اصطلاح تقلب گمرک عبارت از تخلف گمرکی است که بدان وسیله شخصی موجب اغفال گمرک و فرار از پرداخت تمام و یا بخشی از مالیاتها و عوارض مربوط به ورود و صدور شده یا اجرای ممنوعیتهای محدودیتهای موضوع قانون امور گمرکی را نادیده

گرفته است در برخی کشورها تخلف از برخی مقررات مصوب یا مقررات تنظیم شده که توسط مقامات گمرک از جانب سایر دستگاه‌های دولتی اجرا میشود به عنوان یک تقلب گمرکی تلقی نمیشود. ارز در یک مفهوم پول نقد رایج کشورهای خارجی است و در مفهوم دیگر شامل کلیه پولها و پرداختهای خارجی است. در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز در تعریف ارز آمده است: ارز پول رایج کشورهای خارجی، اعم از اسکناس، مسکوکات، حواله های ارزی و سایر اسناد مکتوب یا الکترونیکی است که در مبادلات مالی کاربرد دارد. پولهای معتبر در سطح بازارهای جهانی را که معمولاً نوسانات کمتری از نظر ارزشی دارند ارز جهانی می نامند. جرائم ارزی عبارت است از وارد کردن خارج کردن فروش یا حواله ارز بدون رعایت ضوابط تعیینی توسط دولت یا مجوزهای لازم از بانک مرکزی اعم از اینکه در سطح بازار داخلی یا فضای مجازی باشد. مبانی جرائم ارزی از زمانی که بشر در اثر احتیاج خود به تقسیمکار بدوی و مبادله ابتدایی، زندگی جمعی را روی زمین آغاز کرد، در برخی مناطقی به دلایلی از جمله مصلحت گروه و قبیله ورود برخی کالاها منع میشد. قاچاق در کشورهای مختلف مصادیق متفاوت دارد که میتوان مواردی چون قاچاق پرندگان در چین قاچاق ۳ نوع حیوان در تایلند قاچاق آثار باستانی در هند به عنوان نمونه نام برد. از حیث تحلیل عنصر معنوی جرم قاچاق را میتوان جرم مادی صرف دانست. در جرائم مادی صرف نیازی به اثبات سوءنیت مرتکب نیست و معیار تشخیص آن جرائمی است که مربوط به تدابیر انضباطی یعنی منع های صریح قانونی است. ضابطه ی تعیین شده در مورد جرائم مادی صرف آن است که عنصر روانی با عدم رعایت مقررات جزایی تحقق میابد. در قاچاق ارز میتوان ارز را از کشور به طور مستقیم یا غیرمستقیم از راههای هوایی و دریایی و زمینی بدون رعایت مقررات بانک مرکزی و یا وارد کردن ارز به کشور به شرط عدم اظهار میزان و نوع ارز در اظهارنامه تسلیمی به مقامات صالحیتدار توسط مسافر یا عدم درج در گذرنامه به هنگام خروج از کشور کشف گردد قاچاق محسوب و ضبط خواهد شد یا سایر جرائمی که به حکم قانون قاچاق محسوب میگردد. قاچاق بخشی از اقتصاد غیررسمی است که در آمارهای رسمی ثبت نمیشود. امروزه، قاچاق جرمی عرضی است و جرم انگاری آن سابقه چندانی ندارد. ولی از حیث سابقه

قانونگذاری آن عمری به درازای عمر قانونگذاری ایران دارد. قاچاق، پدیده شوم و مخربی است که صدمات فراوانی بر پیکر اقتصاد ملی کشور وارد کرده و فعالیت اقتصاد رسمی، برنامه ها و سیاستهای کشور ما را تحت الشعاع قرار داده و دچار اختلال نموده است. قاچاق معضلی است که خسارتهای اقتصادی و فرهنگی گسترده‌ای به کشور وارد کرده و ملتی را از درآمدهای مشروع و قانونی چشمگیر محروم ساخته است. برای حمایت از اقتصاد کشور، شناسایی ماهیت مجرمانه پدیده قاچاق، تحلیل بسترها و زمینه‌های گسترش فعل یادشده تبیین راهکارهای پیشگیری این عمل مجرمانه همواره مورد توجه بوده است. نظام ارزی در ایران در آذر و دی سال ۱۳۹۵ طی یک ماه جهشی ۲۰ درصدی در نرخ ارز بازار آزاد ایران رخ داد. متخصصان این جهش را ناشی از چند فرض میدانند؛ اولین فرضی که مطرح است، افزایش ۵ درصدی قیمت جهانی دلار نسبت به سایر ارزهاست که میتواند در افزایش قیمت دلار در ایران هم تأثیر بگذارد. این قیمت از آذرماه سال ۱۳۹۳ تا آذرماه سال ۱۳۹۵، ۱۴ درصد افزایش داشته است. فرض بعدی افزایش سفرها در روزهای تعطیلات ژانویه و کریسمس میباشد که باعث میشود تقاضا برای دلار افزایش یابد و این به افزایش قیمت دلار دامن میزند. فرض دیگری که بعضی از متخصصین مطرح میکنند، این است که دولت و بانک مرکزی، برای سنجش میزان کشش قیمت دلار در بازار، آن را رها کرده اند و برای کم کردن قیمت آن فشاری وارد نمیکنند تا بتوانند از این طریق، دلار را تکم نرخ کنند. علاوه بر اینها شرکتهای زیادی هستند که با تقویم میلادی کار میکنند و با پایان یافتن سال میلادی مجبورند مقادیری ارز از کشور خارج کنند که این امر نیز موجب افزایش قیمت دلار در کشور میشود. در دیماه ۱۳۹۶ قیمت دلار از ۴۴۰۰ تومان فراتر رفت که کارشناسان اقتصادی دلیل اصلی آن را مرتبط به عدم تحقق نظام رفع تحریم مرتبط با برجام میدانند.

بند دوم: حکم دلان ارز

دلان ارز نیز به طریقی مانند دلان دلار هستند و در صورت خرید و فروش ارز بدون مجوز مجازات خواهند شد و در صورتی که هدف آن‌ها اختلال در نظام اقتصادی کشور و

ضربه زدن به نظام باشد مفسد فی الارض شناخته شده و حکم ایشان اعدام خواهد بود. سوالی که در اینجا وجود دارد این است که کسانی که در خارج از کشور به کار اشتغال دارند و یا سرمایه‌گذاری نموده‌اند و ارز خود را در همان کشور و یا کشور دیگر به واسطه‌ها یا صرافان داده و معادل ریالی آن را در ایران دریافت می‌کنند و اشخاصی که در ایران ریال پرداخت و با حواله در خارج ارز دریافت می‌نمایند آیا این گونه اقدامات قاچاق ارز محسوب است یا خیر؟ اقدامات و عملیات کسانی که در خارج کشور ارزی داشته و یا به لحاظ اشتغال یا سرمایه‌گذاری درآمدی کسب نموده و قسمتی از آن را در همان کشور یا کشور دیگر با توافق به اشخاص و اگذار یا به حساب معینی واریز می‌نمایند و معادل ریالی آن را در ایران وسیله ایادی خود مبادله می‌کنند به لحاظ اینکه ریال یا ارز خارجی از کشور یا به کشور وارد نمی‌گردد با توجه به ماده ۲ قانون راجع به مجازات اسلامی جنبه جزائی نداشته و عاملین آن قابل تعقیب کیفری نیستند.

بند سوم: خروج ارز با فاکتور غیر واقعی

عده‌ای از واردکنندگان، فاکتورهای غیر واقعی به گمرک تسلیم که در این فاکتورها قیمت کالا به مراتب بیشتر از قیمت واقعی آن قید گردیده است و واردکننده از این رهگذر مقادیری ارز به طور غیرمجاز خارج می‌نماید آیا عمل مذکور از مصادیق کلاهبرداری محسوب می‌شود یا قاچاق ارز و در هر صورت مبدأ مرور زمان آن چه زمانی است؟ با توجه به عبارت صدر ماده ۴۲ قانون پولی و بانکی مصوب سال ۱۳۵۱ که مقرر می‌دارد خرید و فروش ارز و هرگونه عملیات بانکی که موجب انتقال ارز یا تعهد ارزی گردد موضوع استعلام موجب انتقال ارز یا تعهد ارزی گردد موضوع استعلام از مصادیق این ماده بوده و مبدأ مرور زمان از تاریخ ارائه فاکتورهای غیر واقعی است. نتیجه گیری مبارزه با پدیده اقتصاد زیرزمینی موضوعی است که در سالهای اخیر بیشتر در اقتصاد کشورمان مطرح شده است. از مهمترین مصادیق اقتصاد زیرزمینی، پدیده قاچاق کالا و ارز است که علاوه بر آثار زیانبار بر تولید داخلی، نظام اطلاعات اقتصادی کشور را مختل میکند و زمینه بروز ناهنجاریهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را از طریق تغییر فرهنگ و ذائقه مصرف‌کنندگان به سمت کالاهای غیراستاندارد فراهم

مینماید. این پژوهش باهدف دستیابی به تأثیر قاچاق ارز و کالا بر بازار داخلی به بررسی مقالات فارسی و اسناد کتابخانه‌ای با استفاده از روش تحلیل محتوا و مضمون پرداخت و بایان کلیاتی علاوه بر ذکر آثار زیانبار قاچاق کالا بر تولید داخلی و ناهنجاریهای اقتصادی ناشی از این پدیده ناهنجاریهای اجتماعی و فرهنگی از طریق تغییر فرهنگ و ذائقه مصرف خانوار به سمت کالاهای غیراستاندارد قاچاق با تضعیف تولید داخلی را به دنبال دارد. در شرایطی که ایران اسلامی با منابع محدود درآمد ارزی آن هم متکی بر صادرات ثروت ملی نفت روبه رو می‌باشد، نظارت بر جریان ورود و خروج ارز در اقتصاد ملی ضروری است. مبارزه با پدیده اقتصاد زیرزمینی یا قاچاق کالا و ارز موضوعی است که در سالهای اخیر بیشتر در اقتصاد کشورمان مطرح شده است.

بخش سوم: راهکارهای اجتماعی، فرهنگی قاچاق کالا و ارز

شرایط حاکم بر محیط اقتصادی و نیز شرایط سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و جغرافیایی، ویژگی نهادها و محدودیت‌های رسمی موجود، مجموعه عواملی است که بستر تصمیم‌گیری آحاد جامعه را در انتخاب فعالیت اقتصادی غیرقانونی قاچاق کالا شکل می‌دهد. راهکارهایی به شرح زیر برای مبارزه عملی با قاچاق کالا و ارز ارائه می‌گردد:

بند اول: مشارکت مردم

مهم‌ترین نیاز برای موفقیت طرح‌های مبارزه با قاچاق کالا است. (اروندی، مرتضی، تاریخ اجتماعی ایران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۹۰، ۷۴) برخی کالاها ارزان و فاقد هرگونه شناسه بهداشتی است و قاچاق بودن آن به راحتی قابل تشخیص است و مردم با نخریدن این کالاها می‌توانند در مبارزه با پدیده قاچاق نقش مؤثری ایفا کنند.

بند دوم: ارتقاء فرهنگ مصرف جامعه

بسیاری از کالاهایی که به صورت قاچاق وارد کشور می‌شود کالاهای مصرفی بوده و عمدتاً جزو کالاهای اساسی و مورد نیاز مصرف‌کننده نبوده بلکه قاچاقچیان سودجو با تبلیغات و ایجاد نیاز کاذب در مصرف‌کننده به مصرف این کالاها در داخل کشور دامن

می‌زنند. (فیروزجایی، مختار، عوامل موثر برقچاق ایران، انتشارات تدابیر اقتصاد، ۱۳۸۴، ۲۴۶) ضمن اینکه این کالاها اکثرا از کیفیت پایین و عدم استاندارهای لازم به دلیل عدم نظارت مراجع قانونی برخوردار هستند. لذا بایستی برای ارتقاء مصرف کالاهای تولید داخل فرهنگ سازی نمود.

بند سوم: تولیدکنندگان

از طرفی تولیدکنندگان باید بر اساس نیازها و نوع کیفیت مورد نظر مصرف کننده اقدام به تولید کالا کنند. امروزه استکبار جهانی بر مصرف‌گرایی که یک امر تهاجمی است تبلیغ می‌کند و ضرورت دارد تا به فرهنگ-سازی رسانه‌ها استفاده از کالای داخلی ترویج شود. تشویق و ترغیب استفاده از کالاهای تولید داخل، تبلیغ مطلوب تلاش‌های تولیدکنندگان، معرفی و شناسایی آنها به مردم بویژه توسط رسانه ملی، استفاده از کارشناسان، مسئولان و مدیران برای بیان مزایای استفاده از تولیدات داخلی و مضرات استفاده از کالاهای خارجی در رسانه‌ها به خصوص صدا و سیما از جمله راهکارهای مبارزه با قاچاق کالا می‌باشد.

نتیجه گیری

قاچاق کالا و ارز از جمله آفت‌های مهم اقتصادی کشورند که سالیان دراز آثار منفی خود را بر اقتصاد ایران بر جای گذارده است. مشکلات بسیاری از جامعه مانند اشتغال و بیکاری، تورم و گرانی و ... به قاچاق کالا و ارز ارتباط دارد. بررسی گذشته‌نگر این پدیده شوم می‌تواند به بهینه‌سازی برنامه‌های اجرایی امروز و برنامه-ریزی‌ها برای آینده کشور کمک نماید. تبیین جنبه‌های اجتماعی و فرهنگی در کنار جنبه‌های اقتصادی در قاچاق کالا و ارز بسیار مهم است و می‌تواند به حل این معضل در جامعه کمک نماید.

منابع و مأخذ

- اروندی، مرتضی، تاریخ اجتماعی ایران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۹۰، ۱۷۴
- اسماعیلی، حسین، قاچاق کالا و ارز، انتشارات تدبیر، ۱۳۹۲، ۲۳۴
- آقازاده، علیرضا، قاچاق کالا، انتشارات آذریان، ۱۳۸۳، ۳۹۷
- آقازاده، علیرضا، مجموعه کامل قوانین و مقررات کالا و ارز، انتشارات اندیشه، ۱۳۹۰، ۴۴۵
- بنایی، رضا، آشنایی مباحث ارزش و گمرک، انتشارات سمت، ۱۳۸۹، ۵۳۴
- ۶ جرائم قاچاق کالا و ارز از دیدگاه حقوق کیفری، قوه قضائیه، انتشارات مجد، ۱۳۹۰، ۳۱۷
- ۷ شهرکی، مهدی، قاچاق کالا و ارز در نظام جزا، انتشارات حقوقی، ۱۳۹۷، ۳۰۹
- ۸ صادقی، فاطمه، قاچاق الکترونیکی ارز، انتشارات سمت، ۱۳۹۳، ۶۹
- فیروزجایی، مختار، عوامل موثر بر قاچاق ایران، انتشارات تدابیر اقتصاد، ۱۳۸۴، ۹۲۴۶

www.ensani.ir

www.magiran.com

www.noormags.ir

www.sid.ir

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی